

Тема. «І рушник вишиваний на щастя, на долю дала...». Декоративно-ужиткове мистецтво. Вишивка. Розробка ескізу вишивки рушника з урахуванням особливостей української орнаментики (графічні матеріали).

Мета: виховання в учнів емоційно-ціннісного ставлення до мистецтва та дійсності, розвиток мистецьких художніх інтересів, естетичних потреб; формування системи мистецької грамотності, яка відображає видову, жанрову, стильову специфіку і взаємодію мистецтв; розвиток умінь сприймання, інтерпретації та оцінювання творів мистецтва й художніх явищ; стимулювання здатності учнів до художньо-творчого самовираження в мистецькій діяльності, до здійснення мистецької комунікації; розвиток художніх мистецьких здібностей, креативного мислення, творчого потенціалу; формування потреби в естетизації середовища та готовності до участі в соціокультурному житті.

Опорний конспект уроку

1. Мотивація навчальної діяльності.

Слайд2. Прочитайте вислів.

2. Актуалізація опорних знань.

Слайд3. Поміркуйте та дайте відповідь на запитання.

3. Вивчення нового матеріалу.

Слайд4-14. Слово вчителя.

Слово вчителя

Найпоширенішим і найулюбленішим видом декоративно-прикладного мистецтва в Україні з давніх часів і понині є вишивка.

Слово вчителя

Це не тільки художнє оформлення речей, а й мистецтво оригінального бачення світу, скарбниця вірувань, звичаїв, обрядів нашого народу.

Слово вчителя

Колись в Україні осінніми та зимовими вечорами молоді жінки та дівчата збиралися на вечорниці. Лунала пісня, а вправні руки майстринь, не спиняючись ні на мить, пряли, ткали, вишивали.

Вишитими скатертинами й серветками вкривали столи, обереги з поперечним малюнком вішали на стіни.

Кожна родина мала значну кількість рушників. Візерунчасті, з яскравими малюнками, вони прикрашали інтер'єр кожної оселі. Прості ж використовували для господарських потреб.

У численних орнаментальних зображеннях рослин, дерев, квітів, тварин, птахів українці опоетизовували природу, яку обожнювали.

Наприклад, вишиті рушники із зображеннями голубів, півнів, коней, хрестиків слугували своєрідними оберегами, які захищали людину від злих сил.

Вагоме значення мала кольорова символіка: червоний — любов, світло, боротьба; чорний — смуток, горе, смерть; зелений — весна, буяння, оновлення життя.

Вишиті на тканині символи Сонця, Березині, Дерева життя, є свідченням глибокої шаноби наших пращурів до Сонця, Матері як могутніх життєдайних першооснов усього сущого.

У процесі розвитку мистецтва вишивки в кожному регіоні України утворилися характерні мотиви й орнаментальні композиції, які вирізнялися колірною гамою, специфікою технік виконання.

До того ж творам кожного майстра притаманні власні мотиви, колористичні й композиційні особливості та прийоми накладання стібків.

Слайд 15. Порівняйте. Віднайдіть спільне, відмінне, оригінальне.

Порівняйте вишивку на старовинних рушниках (XIX ст.) із різних етнічних регіонів України. Віднайдіть спільне, відмінне, оригінальне.

Подільська губернія

Київська губернія

Вінницький повіт

Віра Сергіївна стала засновницею школи української вишивки в Криму, музею декоративного мистецтва народних умільців. У Сімферополі, де жила і творила майстриня, відкрито Музей української вишивки ім. Віри Роїк.

Віра Сергіївна Роїк (1911–2010)
— українська вишивальниця родом із міста Лубни на Полтавщині, заслужений майстер народної творчості України, Герой України (2006).

Вивчаючи стильові особливості вишивок різних областей України, майстриня залишила нащадкам тисячі власноручних витворів. Вона володіла 300 видами технік вишивання народів світу; працювала хрестиком, полтавською гладдю, найрізноманітнішими мережками.

Віра Роїк організувала 140 персональних виставок своїх творів «Український рушничок», зокрема в усіх обласних центрах України, а також у Росії, Німеччині, Болгарії, Польщі, Туреччині. Її роботи зберігаються в 43 музеях різних країн світу.

Слайд 20-21. Слово вчителя.

Життя підтверджує, що вишивка не втрачає своєї популярності в наш час, а спільна творчість сучасних модельєрів і вишивальниць дивує навіть найвибагливіших модниць. Вишивання використовують як прикрасу жіночого й чоловічого одягу, як оздобу предметів домашнього вжитку — рушників, скатертин, серветок тощо.

Мистецтвом художнього вишивання можна милуватися в сучасних інтер'єрах. Воно вносить своєрідну святковість, урочистість у повсякденне життя.

Слайд 22. Проаналізуй художні якості вишивки на світлинах.

BCIM pptx

Проаналізуйте художні якості вишивки на світлинах.

Слайд 23. Фізкультхвилинка.

<https://youtu.be/TXsoxScH9G0>

4. Практична діяльність учнів

Слайд 24-25. Пригадайте правила безпеки на уроці.

BCIM pptx

Сьогодні

Правила безпеки на уроці образотворчого мистецтва

Роботу розпочинати лише з дозволу вчителя.

Використовувати інструмент тільки за призначенням.

BCIM pptx

Сьогодні

Правила безпеки на уроці образотворчого мистецтва

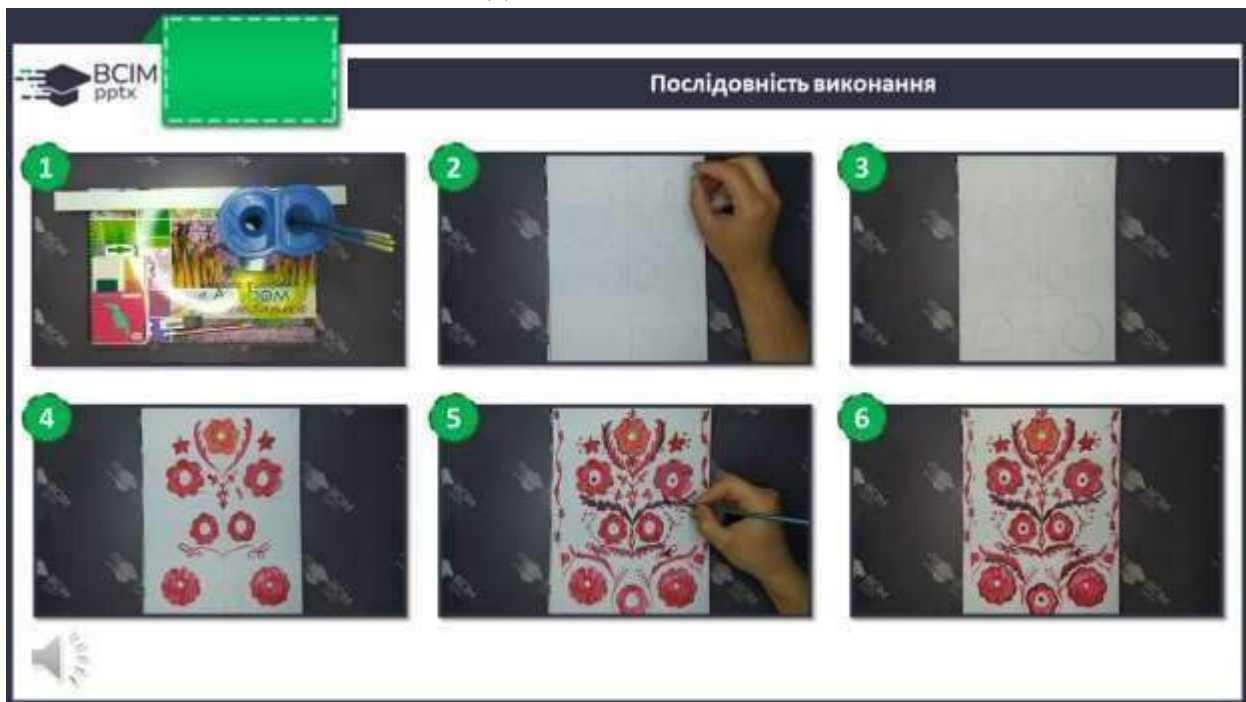

Користуватися прийомами роботи з інструментами, як показав учитель.

Тримати своє робоче місце у належному порядку.

Слайд 26. Ознайомтесь з послідовністю виконання.

Слайд 27. Перегляньте відео за посиланням. Виконайте рослинний орнамент у стрічці (кольорові олівці, фломастери або фарби). Покладіть вертикально аркуш паперу. Використовуючи простий олівець і лінійку розділіть його на 4 рівні частини, Намалюйте рослинний орнамент у кожній з частин. За допомогою кольорових олівців, фломастерів чи фарб розфарбуйте його.

<https://youtu.be/69eMEhQgsSY>

Слайд 27. Продемонструйте власні роботи.

5. Закріплення вивченого.

Слайд 28. Мистецька скарбничка.

Мистецька скарбничка

Вишивка — поширений вид декоративно-ужиткового мистецтва, в якому зображення виконують вручну (зазвичай голкою) або за допомогою вишивальної машини на різних тканинах, шкірі та інших матеріалах лляними, бавовняними, вовняними, шовковими (частіше кольоровими), металевими (золотими, срібними) нитками, а також бісером, перлами, блискітками тощо.

Слайд 29. Узагальнюємо, систематизуємо.

BCIM
pptx

Узагальнюємо, аргументуємо, систематизуємо

Що нового ви дізналися про вишивку як вид мистецтва? Де її застосовують у наш час?

Поміркуйте, чи належить вишивка до видів сучасного мистецтва. Обґрунтуйте свої міркування.

6. Підсумок.

Слайд 30. Досліди віртуальний музей українського рушника, перейшовши за посиланням.

<https://niez.com.ua/museums/about-museum/643->

[%D0%BC%D1%83%D0%B7%D0%B5%D0%B9-%D1%83%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%BE%D0%B3%D0%BE-%D1%80%D1%83%D1%88%D0%BD%D0%B8%D0%BA%D0%B0](#)

7. Рефлексія.

Слайд 31. Рефлексія.

Виконані роботи можна надіслати:

1. На освітню платформу для дистанційного навчання **HUMAN**

Не забувайте вказати своє прізвище та ім'я, клас, дату проведення уроку.

Бажаю плідної праці!